

פברואר 2024

איסור לכידת בעלי חיים באמצעות מלכודות

נייר עמדה

מלכודות דבק הן אמצעי נפוץ, זול ויעיל לניטור ולכידת בעלי חיים. שימושים רבים נעשים במלכודות אלה הן במגזר החקלאי (לצורך ניטור מזיקים או הפחתת אוכלוסיות מזיקים בשדה או בגינה, כדוגמת זבובי פירות) והן במגזר התברואי (לצורך ניטור ולכידת עשים/זבובים או בקרת מכרסמים). מסמך זה עוסק בהשלכות איסור השימוש במלכודות דבק למכרסמים בלבד.

המכרסמים הסמוכנים (הנמצאים בסמיכות לאדם – חולדות ועכברים) גורמים לנזקים כלכליים חמורים ועלולים להיות נשאים של מחלות קשות ומסוכנות. בפרוותן חיים מספר טפילים שהמסוכן שבהם הוא פרעוש החולדה אשר מעביר את מחלת הדבר ואת הטיפוס המורני (טיפוס הבהרות). הן גם מעבירות מיני חיידקים הגורמים למחלת העכברת (לפטוספירוזיס). פגיעות ברכוש, במשק החי ומקרי נשיכות של תינוקות, ילדים ובוגרים אינם דבר נדיר. בגלל כושר הריבוי הגבוה שלהם יש צורך בטיפול מתמיד, מקצועי ויעיל, למניעת הסכנות לבני-האדם ובעלי-החיים.

הפסקת השימוש במלכודות דבק ללכידת מכרסמים נמצאת בשנים האחרונות תחת בחינה ושינויים בכל העולם. הסיבה העיקרית להפסקת השימוש במלכודות דבק נובעת משתי סיבות עיקריות:

1. מוות איטי ואכזרי למכרסם הלכוד.
2. פגיעה לא מכוונת בבעלי חיים שאינם המטרה לשימוש במלכודת.

שתי הסיבות ראויות ונכונות אולם קיים צד אחר המחייב המשך השימוש במלכודות באופן אחראי ובטוח וזאת כפי שנקבע במדינות המובילות את תעשיית ההדברה בעולם כדוגמת ארה"ב, בריטניה ואוסטרליה. בחקיקה המתפרסמת לאחרונה מארה"ב ומאנגליה השימוש במלכודות יימשך אבל רק על ידי מדביר מקצועי תחת הגבלות המאשרות שימוש מקצועי, יעיל ובטוח.

להלן מספר סיבות המחייבות את השימוש במלכודות דבק ככלי עבודה מקצועי בידי מדבירים מקצועיים:

- **החלופה לשימוש במלכודות דבק הנה שימוש מוגבר בחומרי הדברה**
דבר זה איננו רצוי מסיבות ברורות של רצון להפחתת השימוש בחומרי הדברה, מגבלת השימוש בחומרי הדברה למכרסמים באזורים רגישים / בתוך מבנים / בצמידות לבני אדם ולכן השימוש במלכודות דבק הינו האמצעי היחיד, לפעמים, למניעת פעילות מכרסמים בבתים, מפעלי מזון, בתי חולים ובאתרים רגישים נוספים.
- **ניטור יעיל**
מכיוון שאסור להשתמש בפיתיונות מורעלים במבני ייצור, אחסון או שיווק מזון, נעשה הניטור במקומות אלה על-ידי מלכודות מכאניות ומלכודות דבק. כל סוג מלכודת יש לו את היתרונות והחסרונות שלו, ורק מדבירים מיומנים מצליחים, על-ידי שילוב נכון של הסוגים השונים, להשיג את רמת הניטור הדרושה. איסור על השימוש במלכודות דבק עלול למנוע ניטור יעיל באתרים רגישים אלה.

- **מלכודות כלוב / מלכודות קפיץ אינן חלופה ראויה**
מלכודות אלו אינן נותנות מענה לפעילות מכרסמים מקצועית מכיוון שהן מוגבלות ללכידה בודדת ברוב המקרים ומונעות את היכולת לבצע הדברה כנגד אוכלוסיות גדולות של מכרסמים. חלופה זו לא מספקת את הפתרון הדרוש ובנוסף תייקר את מתן שירותי ההדברה באופן ניכר.

- **פגיעה בבעלי חיים שאינם מטרת ההדברה**
טענה זו נכונה מאוד. שימוש לא אחראי במלכודות דבק עלול לגרום ללכידה והריגה של בעלי חיים שאינם המטרה כדוגמת ציפורים וזוחלים. הפתרון המקצועי לבעיה זו הוא שימוש אחראי במלכודות דבק על-פי כללים ברורים ונוקשים, כמו לדוגמה: התקנת מלכודות דבק בתוך מתקני הדברה המתוכננים למשיכה ולכידת מכרסמים והמונעים כניסת בעלי חיים שאינם המטרה.

- **הומניות ההריגה**
כיום עיקר התמותה של מכרסמים נעשית על ידי חומרי הדברה ממשפחת מונעי קרישת הדם. חומרי ההדברה הללו הורגים את המכרסם בתהליך הנמשך מספר ימים. הפתרון המוצע היום בעולם בחברות המזון הגדולות ביותר כדוגמת נסטלה, יונילור ואחרות מאפשר שימוש במלכודות דבק בכפוף לבדיקה של המלכודת ע"י מדביר מקצועי בתדירות גבוה (יומית / שבועית) על מנת להקטין את הסבל של המכרסם הלכוד.

- **עלות שירות**
בעיקר בתקופה בה יוקר המחיייה הוא קריטי, קיים צורך בהמשך השימוש במלכודות דבק ככלי עבודה זול של המדביר המקצועי. מלכודות דבק שעלותן שקלים בודדים מאפשרות לחברות ולמדבירים המקצועיים, לתת שירות ופתרונות בעלויות המאפשרות לכל אדם לקבל שירות מקצועי, בטוח ויעיל יחד עם הקפדה על ככלי שימוש נכונים ופגיעה מינימלית בסביבה.

לסיכום, אין ספק שהדברת מכרסמים היא קריטית לשמירה על איכות המזון, איכות החיים והבריאות שלנו. מלכודות דבק הן כלי עבודה שימושי הנמצא בארגז הכלים של המדביר והכרחי, בתנאים מסויימים, לביצוע הדברה יעילה. השימוש במלכודות דבק חייב להיות בתנאים הבאים:

1. רק לאחר זיהוי הבעיה והצורך בפתרון.
2. מקצועי – המלכודות יונחו על ידי אנשי מקצוע, על פי כללים מקצועיים שימנעו פגיעה בבעלי חיים שאינם המטרה ויבדקו בתדירות הנכונה להקטנת הכאב למכרסם הנלכד.
3. מתועד- הפעולה מתועדת, מוגבלת בזמן ונבדקת על ידי איש מקצוע לשימוש יעיל בכלי.

אנו ממליצים להפסיק את השימוש במלכודות על ידי אנשים שהדברה איננה מקצועם, ובכך למנוע שימוש שגוי העלול לגרום סבל מיותר למכרסמים או לבעלי חיים שאינם יעד ההדברה.

אנו ממליצים לתת למדביר המקצועי את היכולת להשתמש במלכודת הדבק באופן מבוקר (כפי שנעשה במדינות מתקדמות נוספות), כי זהו כלי מקצועי, איכותי ויעיל שבשימוש נכון מאפשר מניעת חדירת מכרסמים למקומות קריטיים לאדם ולרכושו וכל זאת בעלות הגיונית המאפשרת למדביר להתפרנס וללקוח לקבל שירות איכותי, בטוח ובמחיר הגיוני.

נציגי ארגון המדבירים נכונים ומעוניינים להיפגש עם כל גורם העוסק בנושא ובפרט עם חברי וועדת הכנסת העוסקת בחוק לאיסור לכידת בעלי חיים באמצעות מלכודות.

בברכה,
טל ויינברג

יו"ר ארגון מדבירי מזיקים בישראל